

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē bālakāṇḍē

॥ aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ॥

guruputrainirbhartsya tasmai gṛhaṃ
gantumājñāpradānamanyaṃ guruṃ varītumudyatāya rājñē
śāpadānaṃ ca, tēṣāṃ śāpēna cāṇḍālatvaṃ gatasya
triśaṅkōrviśvāmitramāśrayituṃ tatō gamanam

tatastriśaṅkōrvacanaṃ
śrutvā krōdhasamanvitam |
ṛṣiputraśataṃ rāma
rājānamidamabravīt || 1.58.1 ||

pratyākhyātō'si durmēdhō
guruṇā satyavādinā |
taṃ kathaṃ samatikramya
śākhāntaramupēyivān || 1.58.2 ||

ikṣvākūṇāṃ hi sarvēṣāṃ
purōdhāḥ paramā gatiḥ |
na cātikramituṃ śakyam
vacanaṃ satyavādinah || 1.58.3 ||

aśakyamiti sōvāca

vasiṣṭhō bhagavānṛṣiḥ |

taṃ vayaṃ vai samāhartuṃ

kratuṃ śaktāḥ kathañcana || 1.58.4 ||

bālīśastvaṃ naraśrēṣṭha

gamyatāṃ svapuram punaḥ |

yājanē bhagavāñśakta -

strailōkyasyāpi pārthiva || 1.58.5 ||

avamānaṃ kathaṃ kartuṃ

tasya śakṣyāmahē vayaṃ |

tēṣāṃ tad vacanaṃ śrutvā

krōdhaparyākulākṣaram || 1.58.6 ||

sa rājā punarēvaitā -

nidaṃ vacanamabravīt |

pratyākhyātō bhagavatā

guruputraistathaiva hi || 1.58.7 ||

anyāṃ gatiṃ gamiṣyāmi

svasti vō'stu tapōdhanāḥ |

ṛṣiputrāstu tacchrutvā

vākyam ghōrābhisaṃhitam || 1.58.8 ||

śēpuḥ paramasaṅkruddhā -

ścaṇḍālatvaṃ gamiṣyasi |

ityuktvā tē mahātmānō

viviśuḥ svaṃ svamāśramam || 1.58.9 ||

atha rātryāṃ vyatītāyāṃ
 rājā caṇḍālatāṃ gataḥ |
 nīlavastradharō nīlaḥ
 puruṣō dhvastamūrdhajaḥ || 1.58.10 ||

cityamālyāṅgarāgaśca
 āyasābharaṇō'bhavat |
 taṃ dṛṣṭvā mantriṇaḥ sarvē
 tyajya caṇḍālarūpiṇam || 1.58.11 ||

prādravan sahitā rāma
 paura yē'syānugāminaḥ |
 ēkō hi rājā kākutstha
 jagāma paramātmavān || 1.58.12 ||

dahyamānō divārātraṃ
 viśvāmitraṃ tapōdhanam |
 viśvāmitrastu taṃ dṛṣṭvā
 rājānaṃ viphalīkṛtam || 1.58.13 ||

caṇḍālarūpiṇaṃ rāma
 muniḥ kārūṇyamāgataḥ |
 kārūṇyāt sa mahātējā
 vākyam paramadhārmikaḥ || 1.58.14 ||

idaṃ jagāda bhadraṃ tē
 rājānaṃ ghōradarśanam |
 kimāgamanakāryaṃ tē
 rājaputra mahābala || 1.58.15 ||

ayōdhyādhīpatē vīra
 śāpāccaṇḍālatāṃ gataḥ |
 atha tadvākyamākārṇya
 rājā caṇḍālatāṃ gataḥ || 1.58.16 ||

abravīt prāñjalīrvākyam
 vākyajñō vākyakōvidam |
 pratyākhyātō'smi guruṇā
 guruputraistathaiva ca || 1.58.17 ||

anavāpyaiva taṃ kāmam
 mayā prāptō viparyayaḥ |
 saśarīrō divam yāyā -
 miti mē saumyadarśana || 1.58.18 ||

mayā cēṣṭam kratuśatam
 tacca nāvāpyatē phalam |
 anṛtam nōktapūrvam mē
 na ca vakṣyē kadācana || 1.58.19 ||

kṛcchrēṣvapi gataḥ saumya
 kṣatradharmēṇa tē śapē |
 yajñairbahuvīdhairiṣṭam
 prajā dharmēṇa pālītāḥ || 1.58.20 ||

guravaśca mahātmānaḥ
 śīlavṛttēna tōṣitāḥ |
 dharmē prayatamānasya
 yajñaṃ cāhartumicchataḥ || 1.58.21 ||

paritōṣaṃ na gacchanti
 guravō munipuṅgava |
 daivamēva paraṃ manyē
 pauruṣaṃ tu nirarthakam || 1.58.22 ||

daivēnākramyatē sarvaṃ
 daivaṃ hi paramā gatiḥ |
 tasya mē paramārtasya
 prasādamabhikāṅkṣataḥ |
 kartumarhasi bhadraṃ tē
 daivōpahatakarmaṇaḥ || 1.58.23 ||

nānyāṃ gatiṃ gamiṣyāmi
 nānyaccharaṇamasti mē |
 daivaṃ puruṣakārēṇa
 nivartayitumarhasi || 1.58.24 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 bālakāṇḍē aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ||